

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

Konkurencyjność polskiego eksportu rolno-spożywczego

mgr Mirosława Tereszczuk

15 marca 2018 r.

Konkurencyjność eksportu rolno-spożywczego

- Przyjęta w badaniach IERiGŻ-PIB definicja konkurencyjności polskich producentów żywności – **zdolność lokowania się krajowych producentów na rynkach zagranicznych oraz zdolność rozwijania eksportu** – kładzie nacisk na międzynarodowy aspekt tego pojęcia.
- Takie podejście jest jednoznaczne ze stwierdzeniem, że konkurencyjność sektora to zdolność do sprostania konkurencji międzynarodowej, a więc realizowania znaczącego eksportu, ale także zdolność do utrzymania wysokiego poziomu i tempa rozwoju rynku wewnętrznego.

Konkurencyjność eksportu rolno-spożywczego

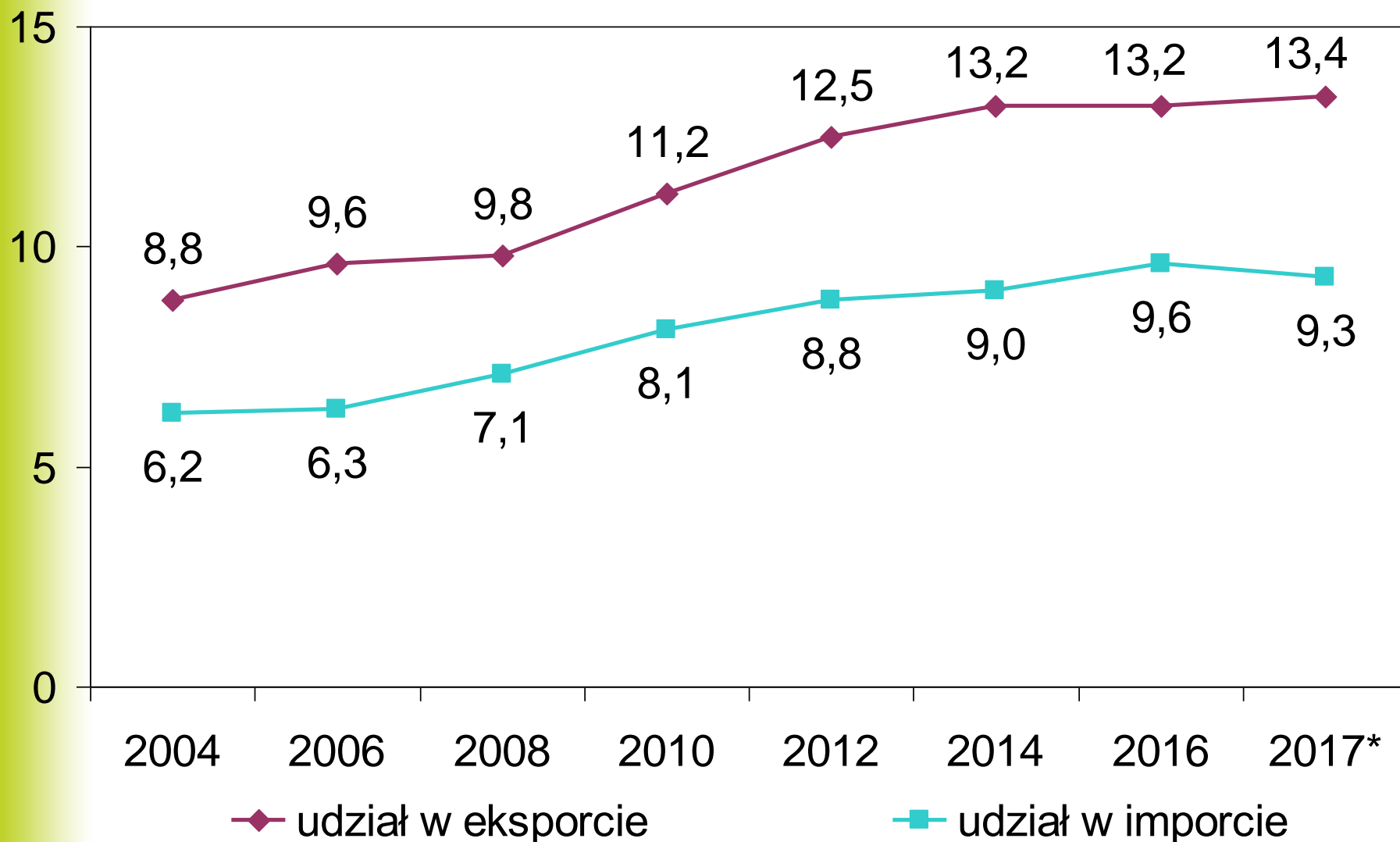
- Wejście Polski do UE zasadniczo zmieniło warunki ekonomiczne funkcjonowania polskich producentów żywności.
- Polska uzyskała swobodny dostęp do dużego i rozwiniętego rynku europejskiego, który jest jednym z bardziej wymagających rynków rolno-spożywczych na świecie.
- Wykorzystanie powstałych możliwości lokowania żywności na rynkach państw UE zależne było przede wszystkim od konkurencyjności polskich produktów i ich akceptacji przez konsumentów z tych krajów.

Konkurencyjność eksportu rolno-spożywczego

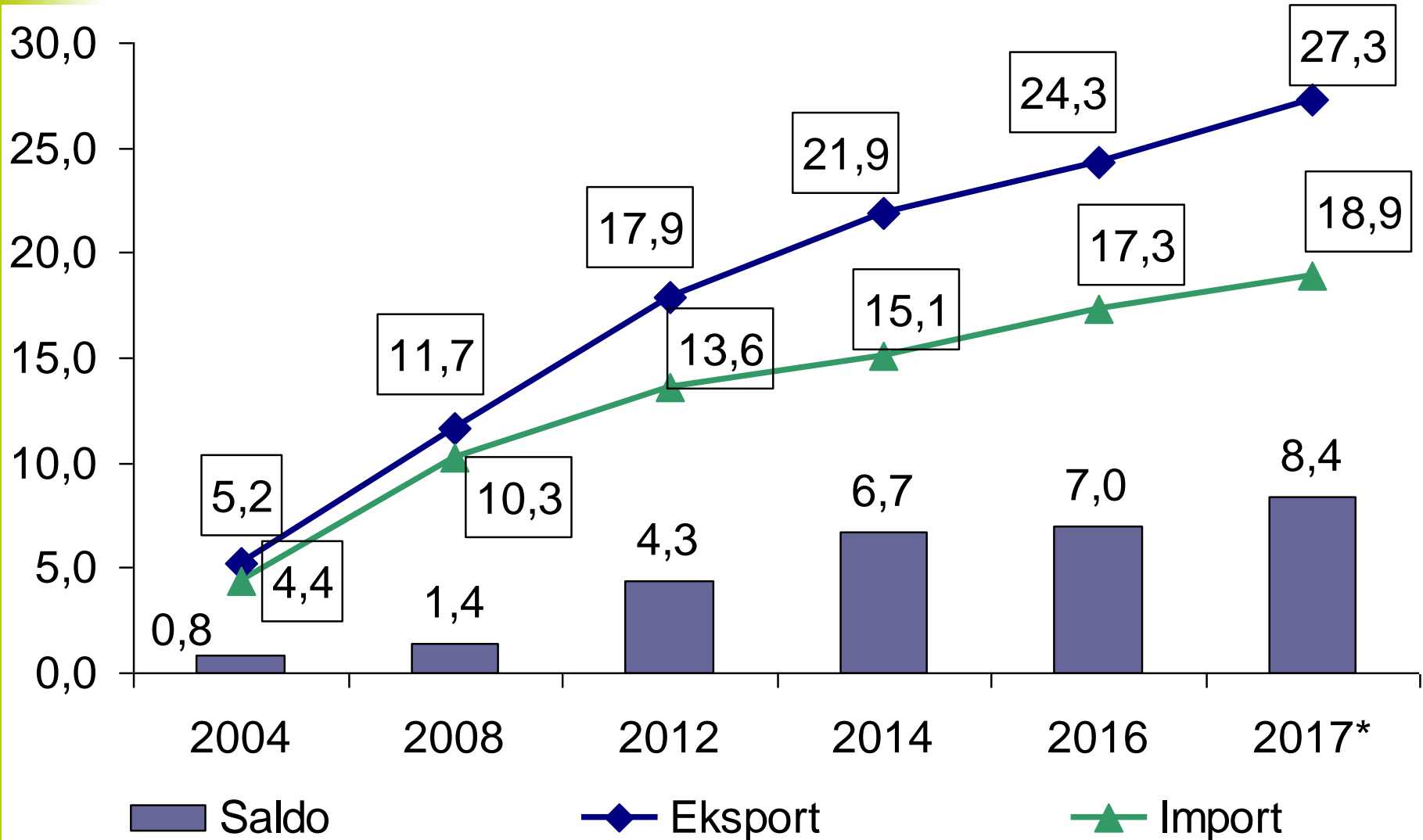

- Eksport stał się ważnym kanałem zagospodarowania nadwyżek żywności, a tym samym stanowił ważne źródło wpływów dla krajowego przemysłu spożywczego. Udział eksportu produktów rolno-spożywczych w polskim eksporcie w 2017 roku wyniósł **13,4%**, zaś importu **9,3%**.
- Innym miernikiem świadczącym o znaczeniu gospodarki żywnościowej jest także udział wartości eksportu w wartości produkcji sprzedanej, który dla polskiego przemysłu spożywczego w 2017 roku wynosił **ok. 40%**, wobec **13-14%** przed akcesją do UE.

Udział handlu produktami rolno-spożywczymi w polskim handlu zagranicznym (w %)

Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi Polski (w mld euro)

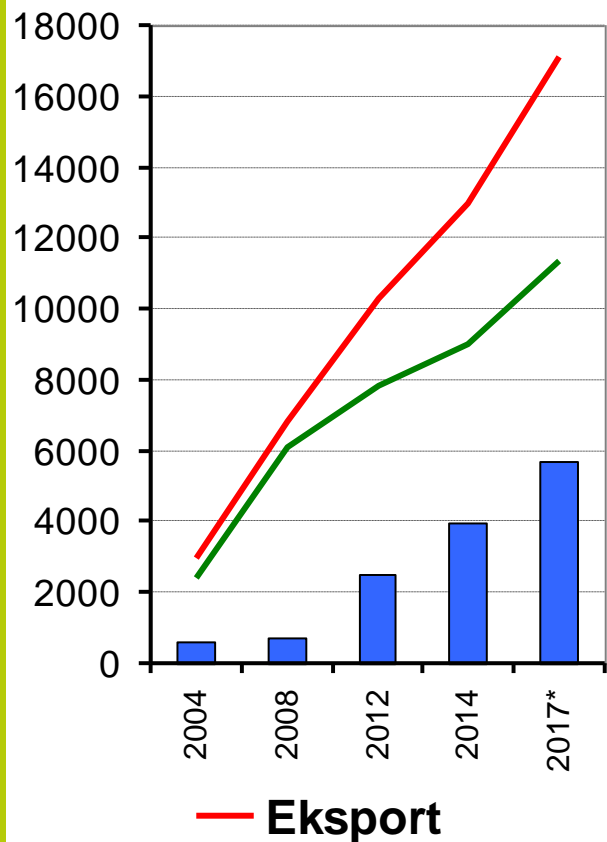
Konkurencyjność eksportu rolno-spożywczego

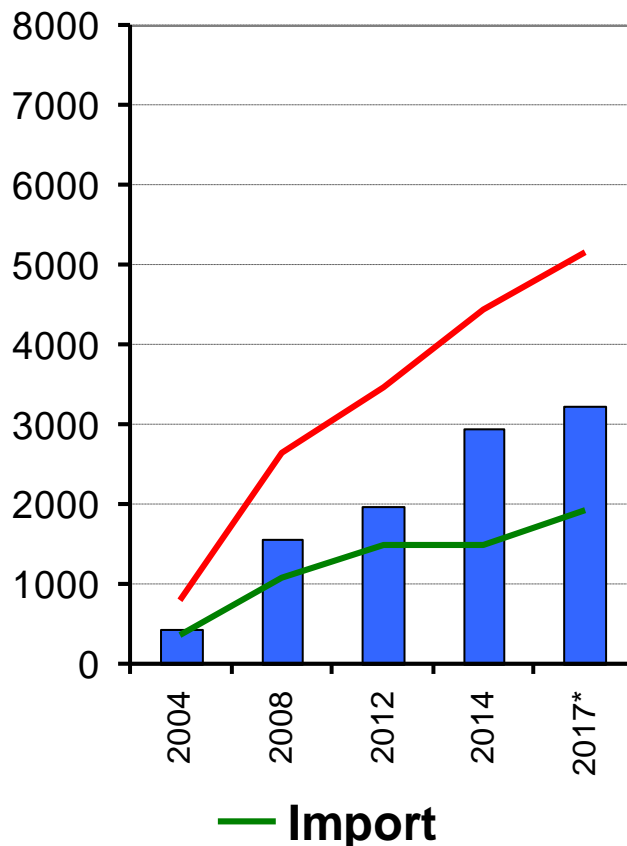
- Tak szybki rozwój handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi jest niewątpliwie wynikiem przystąpienia Polski do UE i zniesienia ograniczeń w handlu z innymi państwami członkowskimi, co pozwoliło na ujawnienie przewag konkurencyjnych polskich producentów żywności.
- Ważnym czynnikiem rozwoju handlu produktami rolno-spożywczymi było dostosowanie przemysłu spożywczego do warunków gospodarki rynkowej, przyspieszone przez dobre dostosowanie tego przemysłu do integracji z UE i działania producentów na jednolitym rynku europejskim.

Wyniki handlu zagranicznego produktami rolno- -spożywczymi na poszczególnych rynkach (w mln euro)

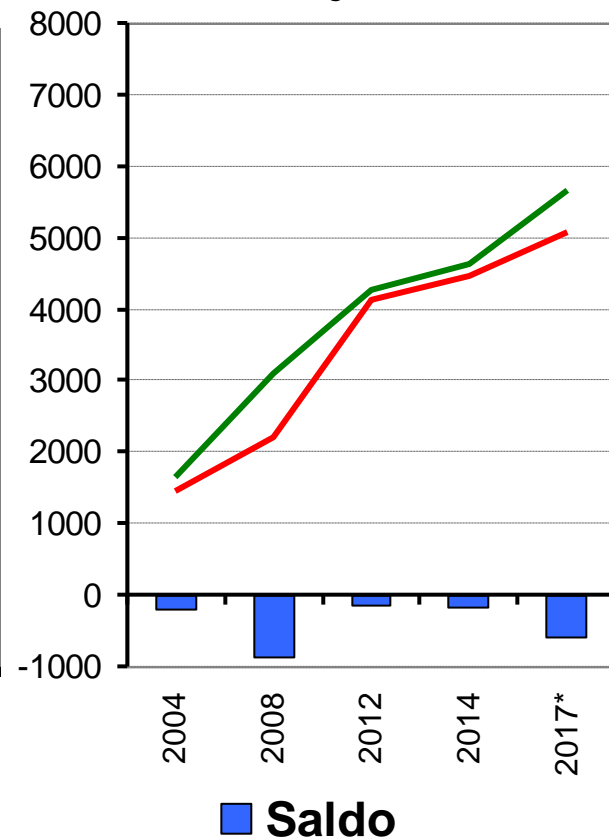
a) z krajami UE-15

b) z krajami UE-12/13

c) z pozostałymi krajami

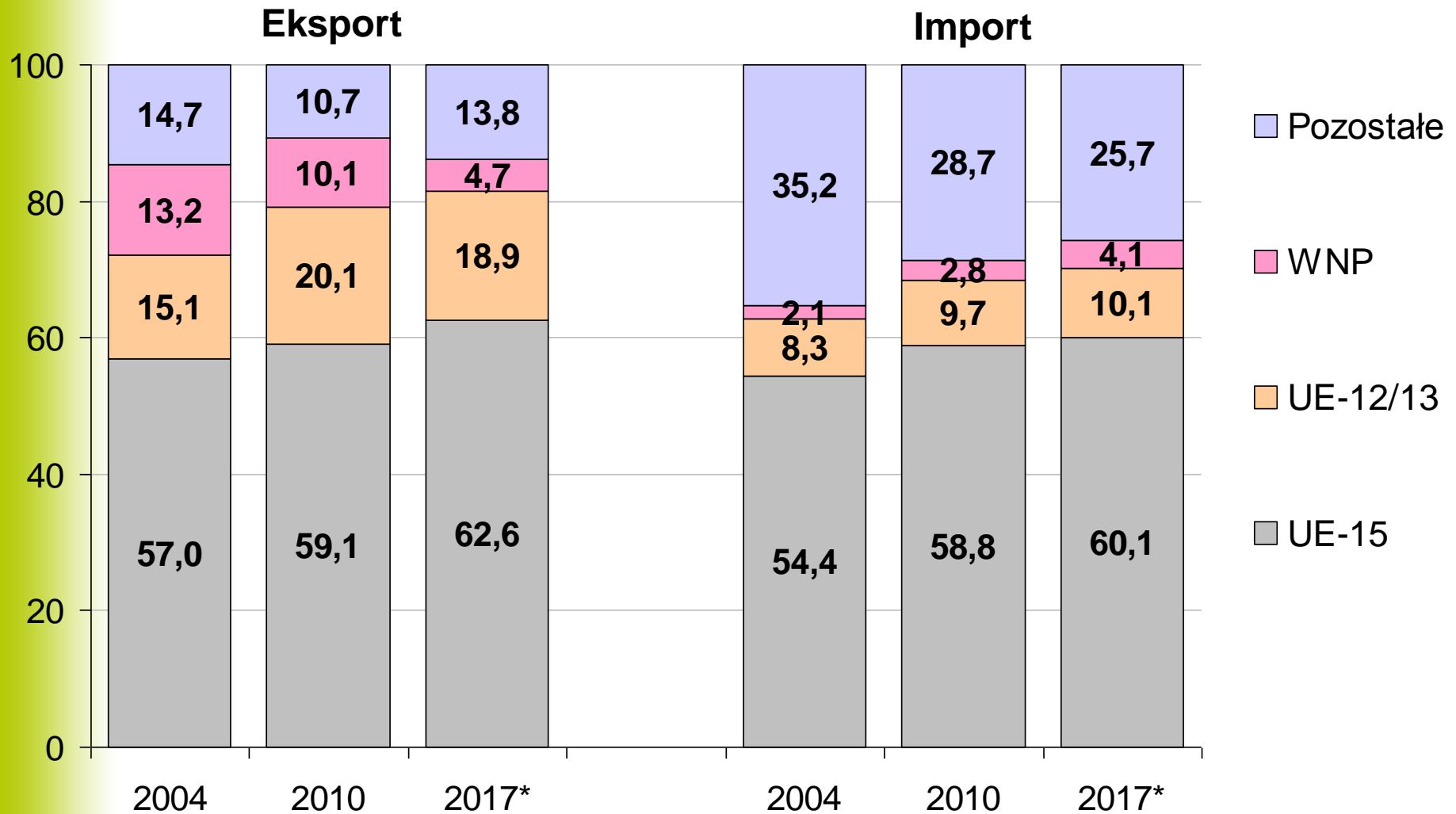

Źródło: opracowanie własne na podstawie niepublikowanych danych Ministerstwa Finansów.

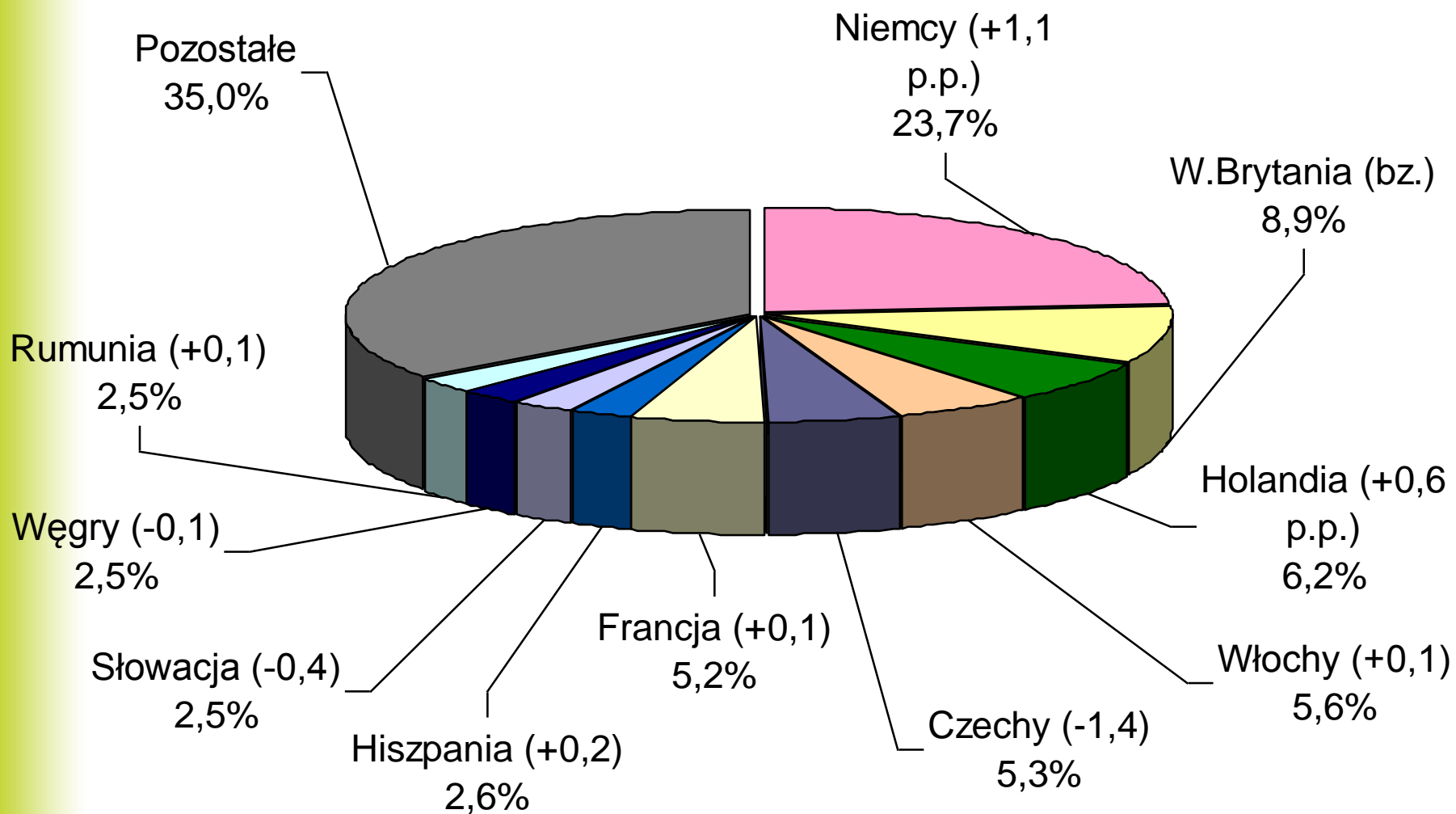
Eksport produktów rolno-spożywczych

Wyszczególnienie	EXPORT				
	Wartość (mln euro)		Zmiana 2017/2004 (%)	Struktura (%)	
	2004	2017		2004	2017
OGÓŁEM	5 242	27 317	521,1	100,0	100,0
UE-25/27/28	3 782	22 255	588,4	72,1	81,5
UE-15	2 988	17 096	572,2	57,0	62,6
UE-12/13	794	5 159	649,7	15,1	18,9
WNP	685	1 323	193,1	13,1	4,7
EFTA	60	279	465,0	1,1	1,0
NAFTA	195	658	337,4	3,7	2,4
MERCOSUR	3	30	1000,0	0,1	0,1
POZOSTAŁE	518	2 802	540,9	9,9	10,3

Struktura geograficzna polskiego eksportu i importu rolno-spożywczego (w %)

Główni odbiorcy produktów rolno-spożywczych z Polski w 2017 roku

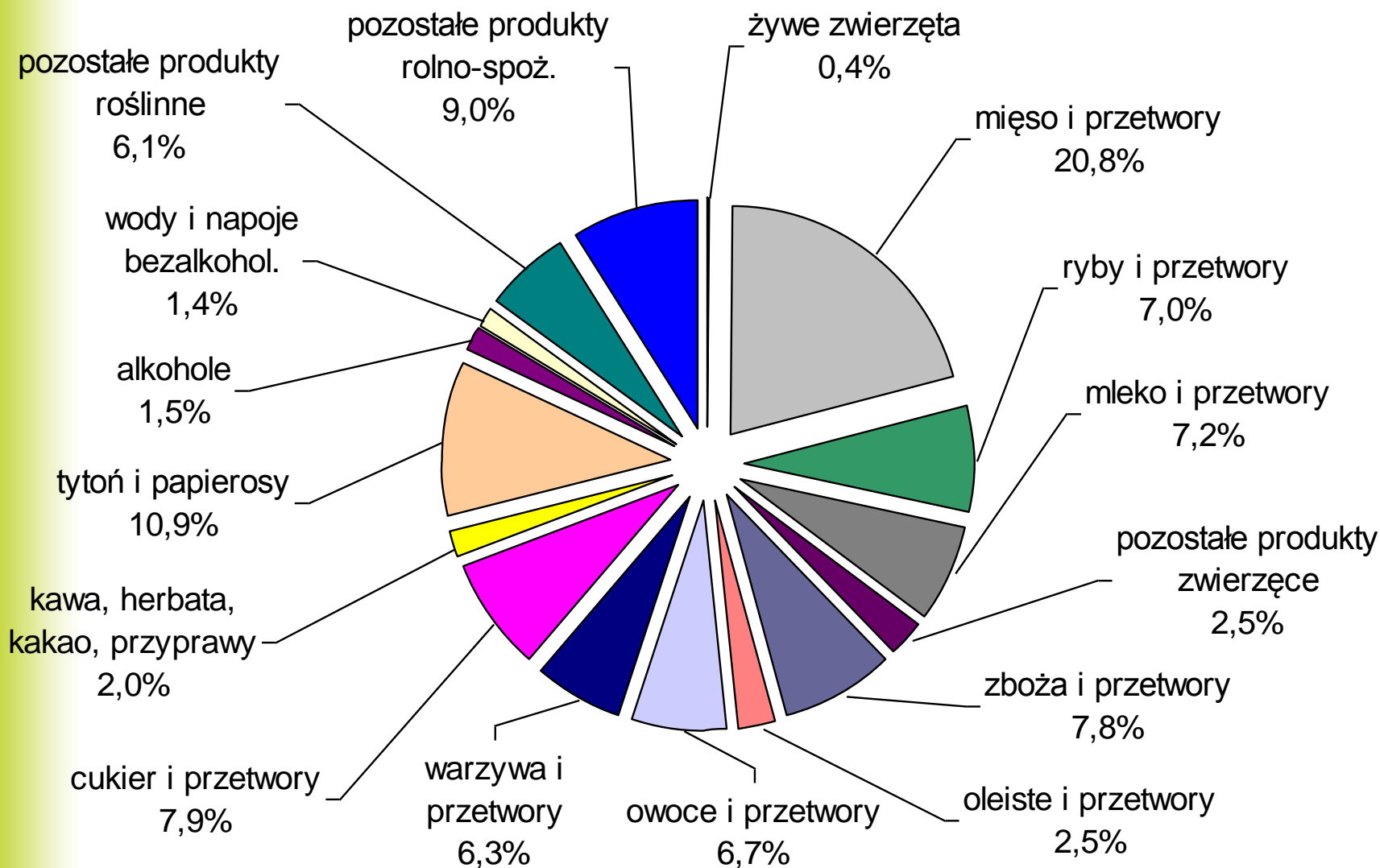

Główni odbiorcy produktów rolno- -spożywczych z Polski

Lp.	2017	2013	2004
1.	Niemcy (23,7%)	Niemcy (22,8%)	Niemcy (25,6%)
2.	Wielka Bryt. (8,9%)	Wielka Bryt. (7,5%)	Rosja (7,7%)
3.	Holandia (6,2%)	Rosja (6,3%)	Holandia (6,0%)
4.	Włochy (5,6%)	Czechy (6,0%)	Wielka Bryt. (5,8%)
5.	Czechy (5,3%)	Francja (5,8%)	Czechy (5,3%)
6.	Francja (5,2%)	Włochy (5,2%)	Włochy (5,2%)
7.	Hiszpania (2,6%)	Holandia (5,2%)	Francja (3,4%)
8.	Słowacja (2,5%)	Słowacja (3,4%)	Węgry (3,2%)
9.	Węgry (2,5%)	Węgry (2,7%)	USA (3,1%)
10.	Rumunia (2,5%)	Litwa (2,0%)	Dania (2,7%)

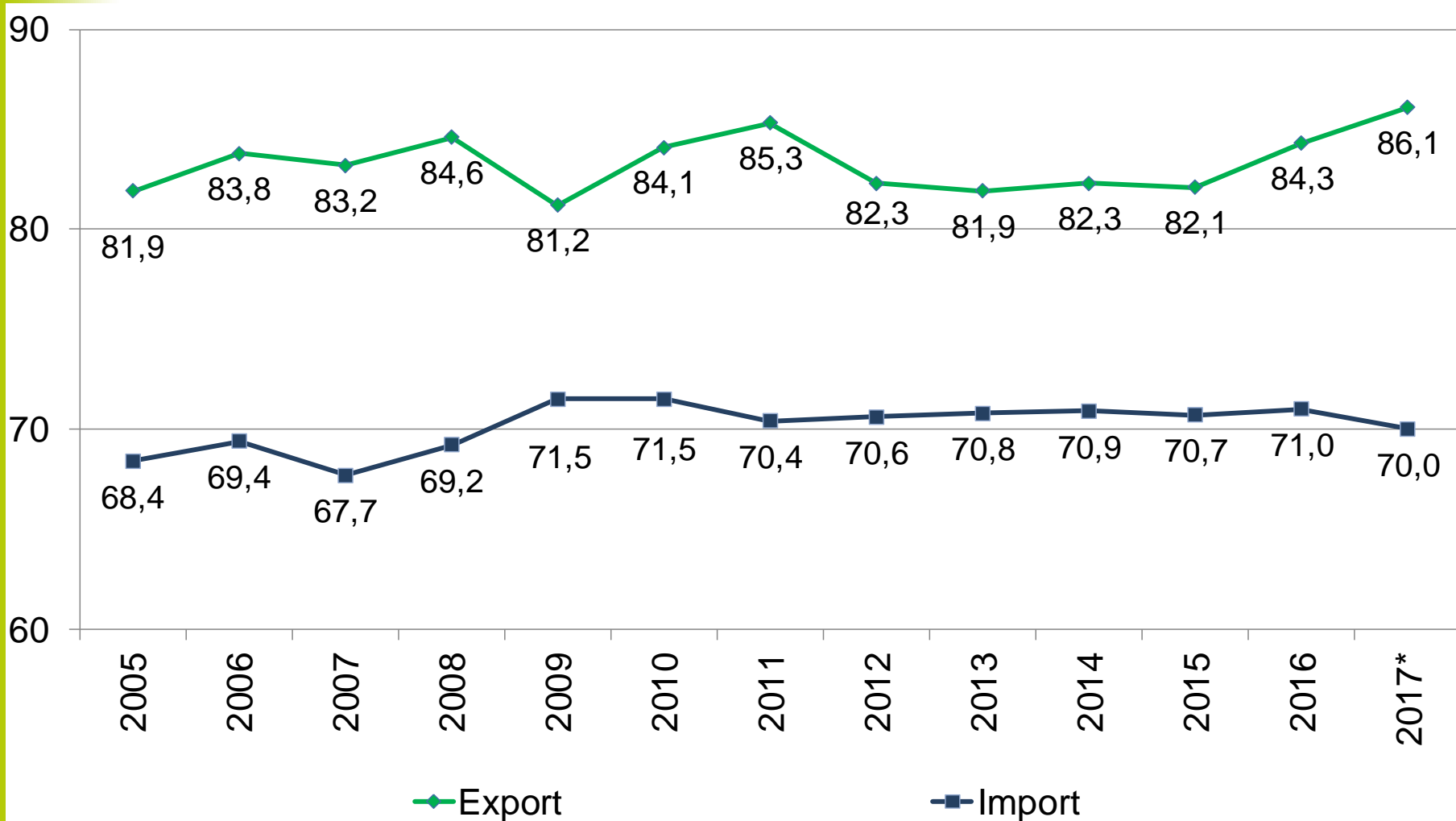
Struktura towarowa polskiego eksportu rolno-spożywczego w 2017 roku

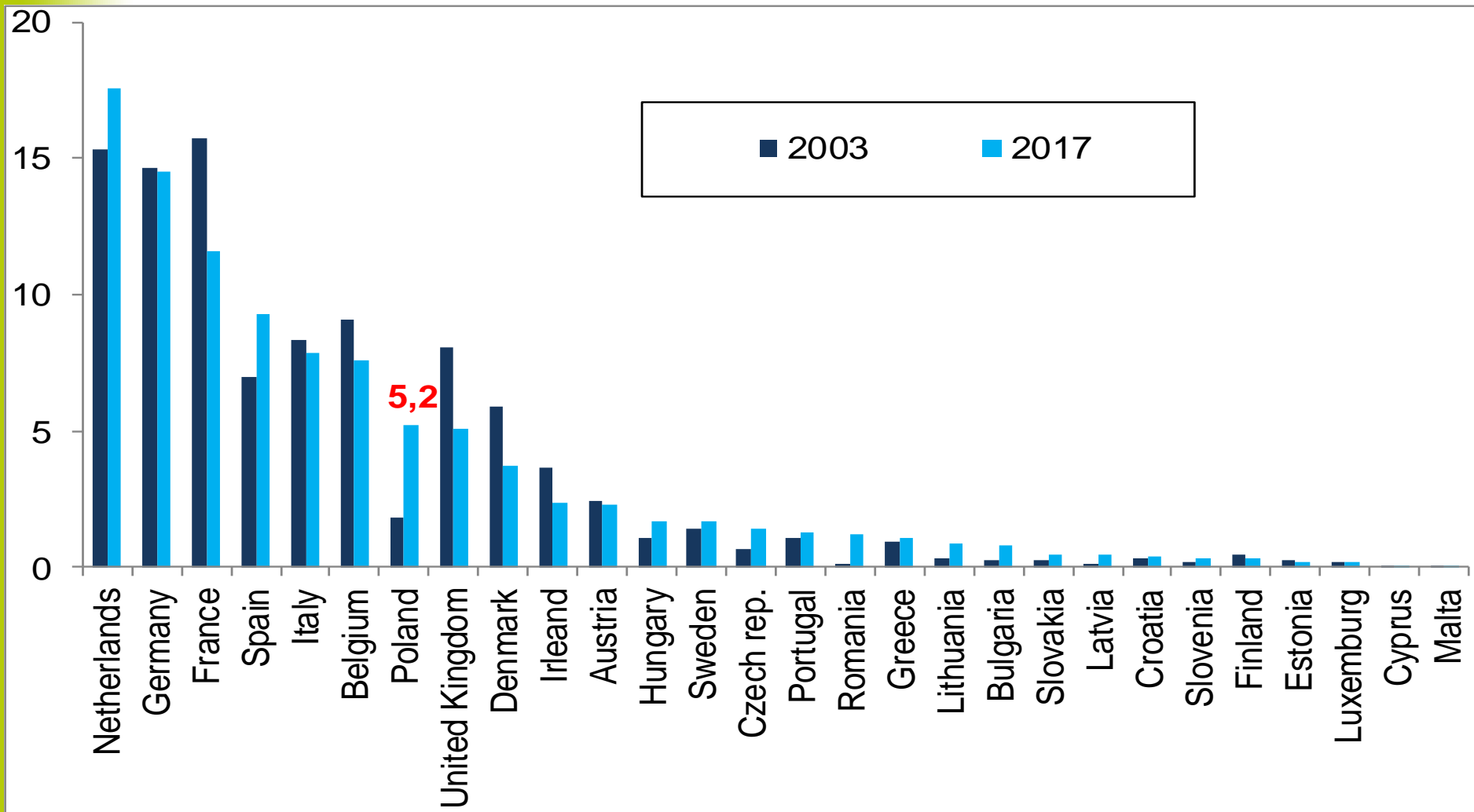
Eksport produktów rolno-spożywczych z Polski w latach 2016-2017 wg największej wartości

CN	Towar	2016	2017	Zmiana	Udział w 2017
		mln euro		2017/2016	%
	RAZEM	24 332,4	27 316,9	112,3	100,0
2402	wyroby tytoniowe	1 777,5	2 589,8	145,7	9,5
0207	mięso drobiowe	1 783,6	1 945,5	109,1	7,1
1905	chleb, pieczywo, ciasta	1 349,8	1 506,7	111,6	5,5
1806	wyroby czekoladowe	1 428,6	1 357,7	95,0	5,0
0201	mięso wołowe	948,3	1 066,8	112,5	3,9
0203	mięso wieprzowe	796,3	965,5	121,2	3,5
2106	przetwory spoż.	805,4	905,5	112,4	3,3
2309	pasza dla zwierząt	466,7	766,6	164,2	2,8
0305	ryby suszone	717,2	746,9	104,1	2,7
0406	sery i twarogi	625,2	739,5	118,3	2,7
1602	przetwory mięsne	584,2	651,5	111,5	2,4
0304	filety rybne	474,6	585,0	123,3	2,1
2009	soki owocowe	550,1	502,6	91,4	1,8
1001	pszenica	740,5	500,0	67,5	1,8
1604	przetwory rybne	454,3	494,0	108,7	1,8
0811	owoce mrożone	455,7	468,0	102,7	1,7 ₁₄

Udział produktów przemysłu spożywczego w handlu produktami sektora rolno-spożywczego (w %)

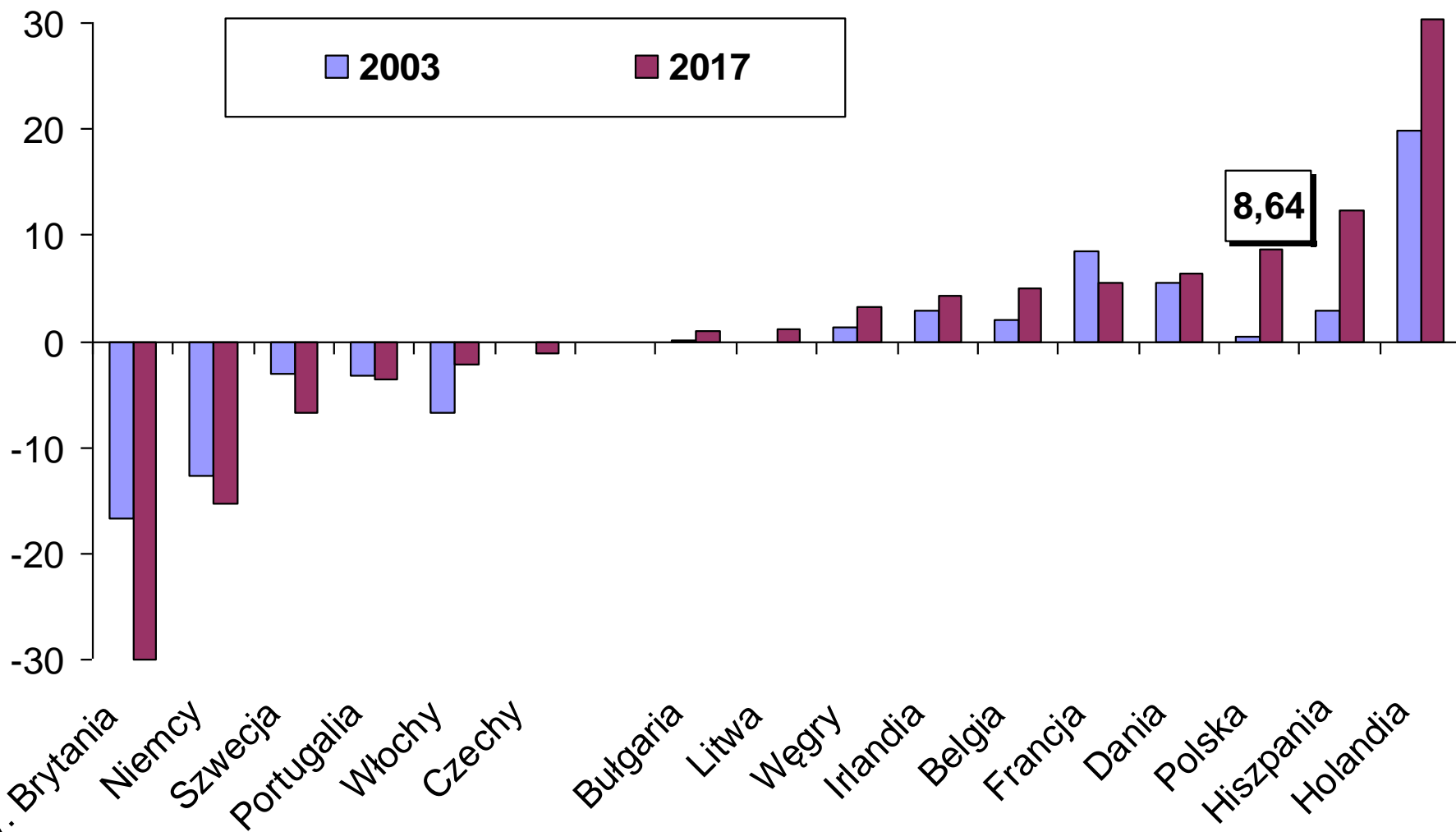

Udział poszczególnych krajów w eksporcie rolno-spożywczym Unii Europejskiej (intra EU i extra EU, w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Eurostat.

Saldo obrotów handlowych produktami rolno- -spożywczymi poszczególnych krajów UE (intra EU i extra EU, w mld euro)

Wnioski i podsumowanie (1)

- Bardzo dobre wyniki handlu zagranicznego produktami rolno-spożywczymi i poprawa wskaźników konkurencyjności dowodzą o wysokiej międzynarodowej konkurencyjności polskiego sektora rolno-spożywczego.
- Postęp osiągnięty w tym obszarze w okresie członkostwa Polski w UE, tj. umocnienie pozycji polskich przedsiębiorstw przemysłu spożywczego na rynku UE, wynikał przede wszystkim z uwarunkowań gospodarczych, takich jak wolny handel w ramach UE oraz rozwoju rynku globalnego.

Wnioski i podsumowanie (2)

- Szybki wzrost eksportu rolno-spożywczego i znacząca poprawa salda obrotów z całą pewnością są ogromnym sukcesem polskiej gospodarki żywnościowej, ale pozycja Polski na rynku UE jest jeszcze znacznie słabsza niż wynikałoby to z potencjału produkcyjnego polskiej gospodarki żywnościowej. Wprawdzie Polska znajduje się na 3 pozycji wśród 10 państw o dodatnim saldzie obrotów, ale posiada jedynie 5,2% udział w eksporcie do innych państw członkowskich i poza UE.
- Wzrost pozycji polskich producentów żywności nie byłby możliwy, gdyby nie osiągnęli oni przewag konkurencyjnych nad producentami z innych państw UE, tj. gdyby nie zaoferowali unijnym konsumentom produktów lepszych i tańszych niż oferta konkurencji.

Wnioski i podsumowanie (3)

- Dotychczasowym źródłem przewag konkurencyjnych na unijnym i światowym były przede wszystkim przewagi kosztowo-cenowe. W warunkach integracji europejskiej i globalizacji gospodarczej coraz większego znaczenia nabierają jednak pozacenowe determinanty konkurencyjności.
- Najbliższe lata powinny być okresem dalszego rozwoju polskiego przemysłu spożywczego oraz poprawy naszej konkurencyjności, ale w tempie niższym niż w okresie integrowania Polski z UE.
- Proeksportowe nastawienie polskiego sektora rolno-spożywczego i jego silne powiązanie z jednym rynkiem zbytu (UE) powoduje bowiem, że staje się on bardziej wrażliwy na zmiany czynników wpływających na handel rolno-spożywczy.

Dziękuję za uwagę